

Игор Мандић (75) био је једна од главних звезда управо завршеног 54. међународног београдског сајма књига, који се одржао од 26. октобра до 1. новембар, почиње загребачки "Јутарњи лист" текст у коме је објавио разговор са познатим писцем.

Реч је о прилично импресивној манифестацији, наводи лист. Ове године је наступило више од 800 издавача, у четири хале, које је обишло 140.000 посетилаца, од тога 127.000 са плаћеном улазницом.

Мандић је на сајму, са супругом Славицом, представио српско издање своје "Брачне кухиње", а промовисао је и своју другу мемоарску књигу "У задњи час", својеврсну интелектуалну прозу у којој износи личну историју, али и никад записану, неформалну историју хрватске и југославенске културе иза кулиса.

Љубав између Београда и Игора Мандића траје деценијама и није је помутио ни рат ни распад бивше државе. Та љубав није слепа, него је, пре бисмо рекли, рационална, пише лист.

Мандић је, наиме, међу ретким хрватским интелектуалцима који је свестан да је те две културе опасно раздвајати политиком, да ће се унутрашње везе између њих увек јасно моћи регистровати и да ће, на крају, превладати. А посебно је свестан тога да једна другу заправо могу само потпомагати.

На промоцију Мандићеве књиге дошао је и познати српски писац Добрица Ћосић. "Нисмо причали о важним темама. Само о женама које пролазе, вискију. Њему је умрла супруга, али ћерка га одржава на животу", наводи Мандић.

На питање новинара "Јутарњег листа" да ли је управо Добрица Ћосић представник националне елите "која је узгојила мржњу и припремила терен за рат и која и дан данас Србима трајно усађује одбојност према Хрватима", Мандић је бурно реаговао.

"Е па није, Добрица Ћосић није такав и то је оно што већ годинама доказујем овде, у Загребу. Имам све његове књиге. Ево, донео сам из Београда његових седам објављених, мемоарских, хронолошки састављених књига под заједничком егидом 'Историја новог доба'. Ако ми неко у тих седам књига покаже макар и један ред који је шовинистички, који представља говор мржње, нека ме за јаја обесе на Јелачић-плацу", рекао је Мандић за "Јутарњи лист".

"Да се до краја компромитујем, морам рећи да сам с писцем Добрицом Ћосићем и писцем Момом Капором био и на вечери у злогласној шпелунки, у Клубу књижевника у злогласној Француској 7. Момо и ја смо били са супругама, а Добрица Ћосић са ћерком"...

"То су, све у свему, сва моја дружења у неколико београдских дана. А на Сајму књига, дакако, сусрео сам тристо или четристо људи, наруковао сам се са медвеђим шапама, знојним длановима, тако да сам свако мало морао да перем руке, да ме не дохвати и злогласни београдски грип, који се код нас правилно каже грипа", ироничан је Мандић.

Велику узбуну у хрватској јавности Мандић је изазвао пре неколико недеља наступом у врло гледаној емисији Александра Станковића "Недељом у 2" на ХТВ-у, а највише због изјаве да су Хрвати и Срби браћа коју веже не само заједничка прошлост него и будућност.

"Та емисија је и иначе већ дуго година врло гледана у Србији. Срби у ствари воле све што долази из Хрватске, па чак и усташе. А особито је био гледан тај мој наступ код Александра Станковића. Испринтали су ми у Београду масу реакција са Интернета. А од оних који су били на Сајму књига, сви су ме гледали код Станковића и то их је, дакако, подстакло да купе књигу која нема пуно везе са свим тим о чему се у емисији разговарало".

Реакције у Хрватској мало се разликују. "Мало се дружим, мало људи познајем. Примиио сам неколико телефонских позива подршке, доживио сам нешто климања главом на улици, али већина је реакција на Интернету, где корисници, међу осталим, поручују да ме треба убити. То је, у сваком случају, добро, рекла ми је неки дан драга госпођа Дубравка, гатара, јер, каже, то значи да ме неће убити, нити ће убити било кога, него ће се издувати, што је у најмању руку корисно".

Мандић сматра да је одавно зацртана судбина да Србија и Хрватска уђу у Европску унију, и то скупа.

"Не знам за детаље, али и они хоће у Европску унију, иако не знам зашто. И ући ће у њу и то заједно са нама, то је судбина давно зацртала. Дакако, ја се не разумем у политику, али мислим да се улазак Хрватске у Унију намерно отеже јер се чека да за њу сазре и Србија, да падне као зрела крушка".

"Кад уђемо у ЕУ, онда Европа и САД опет добијају заједничко тржиште, какво су имали и пре рата, па нема везе што је држава на којем је пре почивало то заједничко тржиште пре тога сакаћена и разједињена. Сви смо у истом лонцу, а раздвојени смо вишом силом која је хтела поделити управо тржиште, а не земљу", сматра писац.

Мандић не види велику разлику између Хрвата и Срба. "Мало се разликују, осим што је Србија ипак већа па има више и добрих и лоших примера. Књижевност нам је иста, њихова је додуше бујнија, фаце су нам исте, производи су нам исти. Али премало боравим у Београду да би можда могао уочити неке битне промене и разлике. И сад сам био у радној посети па сам мало тога видио".

"То нико не зна, а тешко могу и проценити. Док смо имали заједничко тржиште, увек су делови тиража одлазили у Србију, Босну и Херцеговину, Црну Гору па и у Македонију. Но, у социјализму издавачи нису подносили рачуне ауторима, који су обично били плаћани паушално. Нису ми у Профилу, издавачкој кући с којом одлично сарађујем, односно његовој београдској подружници, још дали извештај за ове две књиге које сам последње објавио у Београду, 'Себи под кожу' и 'У задњи час', али, колико знам, оквирно, свака је продана у неколико хиљада примерака", наводи писац.

"Брачна кухиња" коју сам саставио са супругом Славицом управо је објављена у Београду па ће се тек видети колико ће се продавати. Оне књиге које сам пре тога објавио код српских издавача углавном су распродане, објашњава Мандић.

"Заправо, истина је, за мном у Београду влада права поама. Лудница. Неки дан сам на

Сајму књига потписао 160 примерака, што је за страног писца велики успех у Београду, при чему под наводнике можете ставити и странца и успех јер то је иронија на рачун наметнутих односа. Једна разбијена заједница, односно њени делови сад се међусобно морају односити као да су странци. То је комедија заблуде која завршава лоше".

Судећи по обиму и интензитету београдског сајма књига, стиче се утисак да се у Србији више чита него у Хрватској или се, барем, прода много више књига, констатовао је новинар "Јутарњег листа".

"Тржиште је у сваком случају веће. Сад се посебно обимно читају или, ако хоћете, продају, домаћи писци јер има солидне и масовне публике. Књижаре бујају, а тренутно можда најзанимљивији феномен јесу - списатељице. Има међу њима две - три које продају дословно на стотине хиљада књига".

(РТС)